

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α.ΔΙ.Π.
 ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
 ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
 ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

HELLENIC REPUBLIC
H.Q.A.
 HELLENIC QUALITY ASSURANCE AND
 ACCREDITATION AGENCY

EXTERNAL EVALUATION REPORT

DEPARTMENT Τμήμα Κινηματογράφου
 UNIVERSITY Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Version 2.0

March 2010

TABLE OF CONTENTS

The External Evaluation Committee

Introduction

I. The External Evaluation Procedure

- Brief account of documents examined, of the Site Visit, meetings and facilities visited.

II. The Internal Evaluation Procedure

- Comments on the quality and completeness of the documentation provided and on the overall acceptance of and participation in the Quality Assurance procedures by the Department.

A. Curriculum

APPROACH

- Goals and objectives of the Curriculum, structure and content, intended learning outcomes.

IMPLEMENTATION

- Rationality, functionality, effectiveness of the Curriculum.

RESULTS

- Maximizing success and dealing with potential inhibiting factors.

IMPROVEMENT

- Planned improvements.

B. Teaching

APPROACH:

- Pedagogic policy and methodology, means and resources.

IMPLEMENTATION

- Quality and evaluation of teaching procedures, teaching materials and resources, mobility.

RESULTS

- Efficacy of teaching, understanding of positive or negative results.

IMPROVEMENT

- Proposed methods for improvement.

C. Research

APPROACH

- Research policy and main objectives.

IMPLEMENTATION

- Research promotion and assessment, quality of support and infrastructure.

RESULTS

- Research projects and collaborations, scientific publications and applied results.

IMPROVEMENT

- Proposed initiatives aiming at improvement.

D. All Other Services

APPROACH

- Quality and effectiveness of services provided by the Department.

IMPLEMENTATION

- Organization and infrastructure of the Department's administration (e.g. secretariat of the Department).

RESULTS

- Adequateness and functionality of administrative and other services.

IMPROVEMENTS

- Proposed initiatives aiming at improvement.

Collaboration with social, cultural and production organizations

E. Strategic Planning, Perspectives for Improvement and Dealing with Potential Inhibiting Factors

- Short-, medium- and long-term goals and plans of action proposed by the Department.

F. Final Conclusions and recommendations of the EEC on:

- The development and present situation of the Department, good practices and weaknesses identified through the External Evaluation process, recommendations for improvement.

External Evaluation Committee

The Committee responsible for the External Evaluation of the Department of Cinema of the Aristotle University of Thessaloniki consisted of the following five (5) expert evaluators drawn from the Registry constituted by the HQAA in accordance with Law 3374/2005 :

1. Pr Charalampos ORFANOS, Professeur en Langue et littérature grecques (President) Université Lille 3
2. Dr Eleftheria IOANNIDOU, Lecturer in Drama University of Birmingham
3. Dr Dimitris ΠΑΡΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, Associate Professor in Modern Greek, University of Oxford
4. Διονύσης ΚΑΨΑΛΗΣ, Λογοτέχνης, Διευθυντής του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης
5. Παναγιώτης ΦΑΦΟΥΤΗΣ, Κινηματογραφιστής, δάσκαλος σκηνοθεσίας στη Σχολή Σταυράκου (Αθήνα)

***N.B.** The structure of the “Template” proposed for the External Evaluation Report mirrors the requirements of Law 3374/2005 and corresponds overall to the structure of the Internal Evaluation Report submitted by the Department.*

The length of text in each box is free. Questions included in each box are not exclusive nor should they always be answered separately; they are meant to provide a general outline of matters that should be addressed by the Committee when formulating its comments.

Introduction

I. The External Evaluation Procedure

- Dates and brief account of the site visit.
- Whom did the Committee meet ?
- List of Reports, documents, other data examined by the Committee.
- Groups of teaching and administrative staff and students interviewed
- Facilities visited by the External Evaluation Committee.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε από την ΑΔΙΠ και μέλη του Τμήματος στις 19 Φεβρουαρίου ότι η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου Φοιτητών του Τμήματος Κινηματογράφου ψήφισε απόφαση κατάληψης του κτιρίου σε ένδειξη της διαφωνίας της με τη διαδικασία αξιολόγησης. Αντιπροσωπεία του Συντονιστικού της Κατάληψης παρέδωσε το σχετικό ψήφισμα στην ΕΕΑ κατά τη 2η μέρα της αξιολόγησης. Παρά την προσπάθεια προσέγγισης των εκπροσώπων των φοιτητών από τα μέλη της ΕΕΑ και τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, οι φοιτητές αρνήθηκαν την επικοινωνία. Επιπλέον, κατά την 1η μέρα της αξιολόγησης, δόθηκε στην ΕΕΑ κείμενο που υπογράφουν φοιτητές και απόφοιτοι του Τμήματος που επίσης διαφωνούν με τη διαδικασία αξιολόγησης. Προσπάθειά μας να συζητήσουμε με εκπροσώπους των φοιτητών αυτών απέβη άκαρπη γιατί αρνήθηκαν να μας συζητήσουν μαζί μας. Η επιτροπή δεν μπόρεσε λοιπόν να επισκεφθεί τις κτιριακές εγκαταστάσεις του Τμήματος στη Σταυρούπολη. Τέσσερα από τα πέντε μέλη της μετείχαν στην Επιτροπή εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος Θεάτρου και δεν χρειάστηκε να ενημερωθούν για τη διαδικασία. Το πέμπτο μέλος, ο Παναγιώτης Φαφούτης, ενημερώθηκε από τη Μαρία Λαζαρίδου για την αποστολή της Επιτροπής το πρωί της 20^{ης} Φεβρουαρίου, πρώτη μέρα της διαδικασίας εξωτερικής αξιολόγησης. Στις 10:30, δύο μέλη του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος Κινηματογράφου ήρθαν στο ξενοδοχείο και παρέλαβαν τα μέλη της επιτροπής για να τα μεταφέρουν στο κτίριο της Κεντρικής Διοίκησης του ΑΠΘ, όπου βρίσκεται η Γραμματεία του Τμήματος και μία αίθουσα συνεδριάσεων. Μετά από σύντομη ανταλλαγή με το διοικητικό προσωπικό, η κοινή συνεδρίαση της Επιτροπής και του Τμήματος άρχισε στις 11:00. Ο αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος, Παύλος Πανταζής, μας παρουσίασε τους συναδέλφους. Δεν ήταν παρόντες η Αντουανέττα Αγγελίδη (που είχε αναρρωτική άδεια), η Χριστίνα Kallas-Καλογεροπούλου (που βρισκόταν στη Νέα Υόρκη με άδεια άνευ αποδοχών) και ο πρόεδρος του Τμήματος Γιάννης Παντής (που βρισκόταν στο Λονδίνο, αλλά που, ως αντιπρύτανης, είχε ενημερώσει εκτενώς για το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο γενικά σε συνεδρίαση που είχε διοργανωθεί με τα περισσότερα μέλη της επιτροπής στην Πρυτανεία του ΑΠΘ τη Δευτέρα 17 Φεβρουαρίου το πρωί). Στη συνέχεια, ενημερωθήκαμε για την ταυτότητα του Τμήματος, την επιστημονική και καλλιτεχνική δραστηριότητα των

μελών του, την υλικοτεχνική υποδομή του, το πρόγραμμα σπουδών και την επαγγελματική εξέλιξη κάποιων αποφοίτων από τη λέκτορα Μπέττυ Κακλαμανίδου. Μετά τη σύντομη αυτή γενική ενημέρωση, προβλήθηκαν τέσσερις ταινίες μικρού μήκους, δείγματα γραφής τελειόφοιτων σπουδαστών. Μετά από γεύμα που μας προσφέρθηκε στη φοιτητική λέσχη του Πανεπιστημίου, έγινε συζήτηση εφ' όλης της ύλης ανάμεσα στην επιτροπή και τα μέλη του Τμήματος. Η συνεδρίαση διακόπηκε στις 19:45. Πριν φύγουμε, μας δόθηκε κασετίνα με οπτικοακουστικό υλικό (dvd) με εργασίες φοιτητών και τα βιογραφικά σημειώματα των συναδέλφων. Μας παραδόθηκαν επίσης δύο κείμενα: της κυρίας Αγγελίδη, το οποίο στην αρχή παρουσιάζει τη φιλοσοφία των μαθημάτων που διδάσκει, και στη συνέχεια τις ταινίες που έχει επιβλέψει. Στα συνοδευτικά κείμενα των ταινιών εξηγεί το θεωρητικό υπόβαθρο, τη σκέψη και το πεδίο έρευνας κάθε μίας. Επίσης, του κ. Χούρσογλου που παρουσιάζει όχι μόνο τις 7 ταινίες που προβλήθηκαν αλλά και τις 12 που αρχικά ήταν προγραμματισμένες και που περιέχονται στην κασετίνα που έφτιαξε και παρέδωσε σε κάθε μέλος της ΕΕΑ ο κ. Κολαζίζης. Τα μέλη του Τμήματος παρέθεσαν δείπνο στα μέλη της Επιτροπής σε κεντρικό εστιατόριο της πόλης. Οι εργασίες της επιτροπής συνεχίστηκαν την επομένη, 21η Φεβρουαρίου, με τη συνέχιση της παρουσίασης του έργου του Τμήματος και με εκτενή και δημιουργική συζήτηση μεταξύ των συναδέλφων.

II. The Internal Evaluation Procedure

Please comment on:

- Appropriateness of sources and documentation used
- Quality and completeness of evidence reviewed and provided
- To what extent have the objectives of the internal evaluation process been met by the Department?

Το υλικό που δόθηκε στην επιτροπή ήταν επαρκές και περιείχε τις βασικές πληροφορίες. Η επιτροπή λυπάται που οι φοιτητές αλλά και σημαντικά μέλη του Τμήματος δεν μπόρεσαν να παρίστανται καθόλου στη διαδικασία.

A. Curriculum

To be filled separately for each undergraduate, graduate and doctoral programme.

APPROACH

- What are the goals and objectives of the Curriculum? What is the plan for achieving them?
- How were the objectives decided? Which factors were taken into account? Were they set against appropriate standards? Did the unit consult other stakeholders?
- Is the curriculum consistent with the objectives of the Curriculum and the requirements of the society?
- How was the curriculum decided? Were all constituents of the Department, including students and other stakeholders, consulted?
- Has the unit set a procedure for the revision of the curriculum?

Το Τμήμα Κινηματογράφου του ΑΠΘ, όπως διατυπώνεται και στον ιδρυτικό του νόμο, έχει ως σκοπό να καλλιεργεί και να προάγει την κινηματογραφική τέχνη. Είναι το μοναδικό πανεπιστημιακό τμήμα στη χώρα που διδάσκει τις βασικές κινηματογραφικές ειδικότητες και βγάζει επαγγελματίες του κινηματογράφου. Ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας του Τμήματός μας προκύπτει και από την διάρθρωσή του σε οκτώ, στρατηγικά και ουσιαστικά ισότιμες, κατευθύνσεις:

- 1) Σκηνοθεσία,
- 2) Σενάριο,
- 3) Παραγωγή,
- 4) Διεύθυνση Φωτογραφίας,
- 5) Μοντάζ,
- 6) Ήχος & Μουσική στον Κινηματογράφο,
- 7) Σκηνογραφία & Ενδυματολογία,
- 8) Θεωρία & Ιστορία Κινηματογράφου.

Το Τμήμα, που ιδρύθηκε το 2004, είναι μέρος της Σχολής Καλών Τεχνών, είναι πενταετούς φοίτησης και είναι το μοναδικό κέντρο έρευνας, θεωρίας και ιστορίας του κινηματογράφου στην Ελλάδα. Είναι, επίσης, η μοναδική ανώτατη πανεπιστημιακή σχολή που παράγει όλες τις βασικές ειδικότητες των επαγγελματιών του κινηματογράφου. Το ΦΕΚ ίδρυσης του Τμήματος υπογραμμίζει ότι : «Το Τμήμα Κινηματογράφου [έχει ως αποστολή και σκοπό] να καλλιεργεί και να προάγει την κινηματογραφική τέχνη στο πλαίσιο μιας ευρύτερης οπτικοακουστικής εκπαίδευσης, με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη έρευνα και διδασκαλία και να παρέχει στους φοιτητές τα εφόδια που εξασφαλίζουν την κατάρτισή τους για την καλλιτεχνική, επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη.

Ειδικότερα το Τμήμα:

1. καλλιεργεί και προάγει την τέχνη του κινηματογράφου, ως και τη συνάφεια με τις τέχνες της εικόνας και του ήχου,
2. προωθεί τη διδασκαλία του κινηματογράφου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση,
3. αναβαθμίζει το πολιτιστικό επίπεδο του κινηματογραφικού επαγγέλματος,
4. δημιουργεί πλήρως καταρτισμένους επαγγελματίες ικανούς να συμβάλλουν

στην αναβάθμιση της κινηματογραφικής παραγωγής, καλύπτοντας τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες σε επιστημονικά ειδικευμένα στελέχη στη χρήση των νέων τεχνολογιών στο χώρο του οπτικοακουστικού προϊόντος.» (Ν. 3255/2004, ΦΕΚ 138, τεύχος πρώτο, 22 Ιουλίου 2004).

Το Τμήμα θεωρεί αποστολή του, όπως προέκυψε από την συζήτηση με τους συναδέλφους και από την ανάγνωση του Προγράμματος Σπουδών, την ανάπτυξη εθνικής κινηματογραφίας, τον συγκερασμό θεωρίας και ιστορίας κινηματογράφου, τηλεόρασης και new media, τον συγκερασμό θεωρίας και πράξης και την κριτική, τη σύνδεση κινηματογραφικής τέχνης και εκπαίδευσης, τη σύνδεση κινηματογραφικής τέχνης και κοινωνικής έρευνας, τη σύνδεση κινηματογραφικής τέχνης και άλλων μορφών δημιουργίας και τη σύνδεση κινηματογραφικής τέχνης, φυσικών επιστημών και τεχνολογίας. Προγραμματικός παιδαγωγικός στόχος του Τμήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τα απαραίτητα εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να ανταπεξέλθουν στις νέες συνθήκες παραγωγής και πρόσληψης των οπτικοακουστικών έργων.

Παρατηρούμε ωστόσο ότι οι δύο γενικοί προγραμματικοί στόχοι του Τμήματος δεν θεραπεύονται με τρόπο ισόρροπο: από 16 μέλη ΔΕΠ, μόνο 4 έχουν θεωρητικό ή ιστορικό αντικείμενο. Επιπλέον, στα πρακτικά μαθήματα, η ενίσχυση του προγράμματος σπουδών με μαθήματα υποκριτικής του κινηματογράφου στα τελευταία εξάμηνα, κυρίως για τους φοιτητές της κατεύθυνσης σκηνοθεσίας, θα παρείχε αρτιότερη κατάρτιση στους μελλοντικούς κινηματογραφιστές ώστε να ελέγχουν αποτελεσματικότερα το απαιτητικό αυτό κομμάτι της δουλειάς τους. Τέλος, με συνεργασία των συναδέλφων τόσο των θεωρητικών όσο και των πρακτικών μαθημάτων, θα ήταν καλό να δημιουργηθεί ειδικό πρόγραμμα προβολής ταινιών σε χρόνο εκτός του ωραρίου διδασκαλίας και στο χώρο της σχολής, ώστε να διευκολυνθεί η σύνδεση θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα από τη θεμελίωσή τους σε έργα, ρεύματα και δημιουργούς της παγκόσμιας κινηματογραφικής παραγωγής. Θα ήταν αυτό ένα επιπλέον βήμα προς την κατάκτηση του προγραμματικού στόχου του Τμήματος. Ωστόσο, οι συνάδελφοι του Τμήματος θεωρούν ότι η πράξη τους έχει ενσωματωμένη τη θεωρία, ως συνθετική και δημιουργική χρήση της. Αυτό αποτελεί, κατά την εκτίμησή τους, «έμπρακτη θεωρία».

Το τμήμα έχει θεσμοθετημένες διαδικασίες αναθεώρησης του προγράμματος σπουδών. Πρόκειται για το θεσμοθετημένο όργανο της Επιτροπής Σπουδών που επανεξετάζει το Πρόγραμμα Σπουδών κάθε χρόνο τον Απρίλιο και προβαίνει σε αναγκαίες αλλαγές. Ενδεικτικά, για το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 το πρόγραμμα δέχτηκε σημαντικές αλλαγές με καταργήσεις και συγχωνεύσεις σε πολλά μαθήματα (2-3 σε κάθε εξάμηνο) προκειμένου να ανταποκριθεί στην αφνίδια απουσία έξι (6) διδασκόντων – διδασκουσών λόγω οικονομικών περικοπών και των νέων νόμων που αφορούν τη λειτουργία των πανεπιστημίων (4009/11 και 4076/2012). Οι αλλαγές αυτές εφαρμόστηκαν με επιτυχία, χωρίς, σύμφωνα με την εκτίμηση των διδασκόντων, να υποβαθμιστεί η ποιότητα των παρεχόμενων σπουδών. Ο φόρτος εργασίας όμως για κάποια μέλη ΔΕΠ αυξήθηκε υπερβολικά (π.χ. 5 τρίωρα μαθήματα/εβδομάδα). Στην επικείμενη αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών, που θα αφορά το έτος 2014-15, θα ξανασυζητηθεί το ζήτημα της αντιμετώπισης της έλλειψης διδασκόντων. Επίσης, θα συζητηθούν όλες οι εισηγήσεις της ΕΕΑ.

IMPLEMENTATION

- How effectively is the Department's goal implemented by the curriculum?
- How does the curriculum compare with appropriate, universally accepted standards for the specific area of study?
- Is the structure of the curriculum rational and clearly articulated?
- Is the curriculum coherent and functional?
- Is the material for each course appropriate and the time offered sufficient?
- Does the Department have the necessary resources and appropriately qualified and trained staff to implement the curriculum?

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Κινηματογράφου είναι σαφώς προσανατολισμένο προς την καλλιτεχνική διάσταση του χώρου. Είναι σύμφωνο με τα διεθνώς παραδεδεγμένα πρότυπα πανεπιστημιακών κινηματογραφικών σχολών της Ευρώπης. Το πρόγραμμα έχει συνοχή και λειτουργική δομή. Προβλέπεται από τη ΜΟΔΠ του ΑΠΘ διαδικασία ηλεκτρονικής αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων. Παρά το γεγονός ότι η συμμετοχή των φοιτητών στην ηλεκτρονική αξιολόγηση είναι χαμηλή, οι συνάδελφοι μας διαβεβαίωσαν ότι παρακολουθούν τα αποτελέσματά της και έτσι λαμβάνουν την αναγκαία ανατροφοδότηση για την αρτιότερη οργάνωση της διδασκαλίας. Οι πτυχιακές εργασίες και εργασίες-ασκήσεις ενδιάμεσων ετών (ταινίες) που είχαμε την ευκαιρία να δούμε σε προβολή video, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, αλλά και αυτές που μας δόθηκαν σε dvd είναι υψηλού καλλιτεχνικού αποτελέσματος και επαγγελματισμού, σε βαθμό που να διαγωνίζονται και να διακρίνονται σε εγχώρια και διεθνή φεστιβάλ (Φεστιβάλ Δράμας, Χαλκίδας, Νύχτες πρεμιέρας στην Αθήνα, Berlinale, Rotterdam). Ωστόσο, οι ερευνητικές εργασίες που μας παρουσιάστηκαν ήταν άνισης ποιότητας. Δίπλα σε εργασίες υψηλής επιστημονικότητας, μας παρουσιάστηκαν και άλλες που δεν πληρούσαν τους στοιχειώδεις όρους ακαδημαϊκής μελέτης. Παρόλο που οι συνάδελφοι του Τμήματος υπογραμμίζουν ότι, πέραν των καθαρά θεωρητικο-ιστορικών μαθημάτων της αντίστοιχης κατεύθυνσης, όλα τα μαθήματα του Τμήματος ενσωματώνουν τη θεωρία και τα αναγκαία στοιχεία επιστημονικότητας, η επιτροπή σχημάτισε την εντύπωση ότι υπάρχει σ' αυτό το θέμα μια παρεξήγηση: η πανεπιστημιακή ιδιότητα του Τμήματος δεν συνεπάγεται την εγκατάλειψη της καλλιτεχνικής έμπνευσης και δημιουργίας προς όφελος ενός αυστηρού ακαδημαϊσμού, αλλά την μύηση των μελλοντικών μεγάλων καλλιτεχνών της χώρας στην επιστημονική προσέγγιση του αντικειμένου. Γι' αυτό και προτείνουμε να αποσυνδεθεί πλήρως η ερευνητική εργασία από το πτυχιακό καλλιτεχνικό έργο.

RESULTS

- How well is the implementation achieving the Department's predefined goals and objectives?
- If not, why is it so? How is this problem dealt with?
- Does the Department understand why and how it achieved or failed to achieve these results?

Ο καλλιτεχνικός στόχος του Προγράμματος, όπως κατέστη σαφές από την περιγραφή που προηγήθηκε, υπηρετείται επαρκώς, αν κρίνει κανείς από το υψηλό καλλιτεχνικό αποτέλεσμα. Το θεωρητικό σκέλος του αρχικού προγραμματισμού χρειάζεται ενίσχυση σε διδακτικό επίπεδο για τη βελτίωση της θεωρητικής

κατάρτισης τόσο των ίδιων των καλλιτεχνών όσο και των ειδικών στη θεωρία και την ιστορία του κινηματογράφου.

IMPROVEMENT

- Does the Department know how the Curriculum should be improved?
- Which improvements does the Department plan to introduce?

Οργανωτικές βελτιώσεις το Τμήμα σχεδιάζει να εισαγάγει μετά τη συζήτηση με την Επιτροπή. Όποιες κι αν είναι οι βελτιωτικές παρεμβάσεις στο πρόγραμμα, χρειάζεται όμως οπωσδήποτε να προσληφθούν δύο (2) διδάσκοντες για τη «Σκηνοθεσία», ένας (1) διδάσκων για το «Σενάριο», καθώς και ένας (1) διδάσκων για το αντικείμενο «Ήχος-Μουσική στον Κινηματογράφο». Η πρόσληψη αυτών των μελών ΔΕΠ θα οδηγούσε σε πληρέστερη κάλυψη των αναγκών του προγράμματος σπουδών και στην αντιμετώπιση δυσανάλογου φόρτου εργασίας των υπαρχόντων μελών ΔΕΠ. Η Επιτροπή προτείνει, τέλος, να ενθαρρυνθεί η όσμωση μεταξύ των θεωρητικών και καλλιτεχνικών-πρακτικών μαθημάτων με την υποχρεωτική συνδιεύθυνση όλων των ερευνητικών εργασιών από διδάσκοντες και την καλλιτεχνική πράξη αλλά και τη θεωρία, ώστε να διασφαλίζεται η μεθοδολογική-επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών.

B. Teaching

APPROACH:

Does the Department have a defined pedagogic policy with regard to teaching approach and methodology?

Please comment on:

- Teaching methods used
- Teaching staff/ student ratio
- Teacher/student collaboration
- Adequacy of means and resources
- Use of information technologies
- Examination system

Το Τμήμα έχει σαφή παιδαγωγική πολιτική. Από την ίδρυσή του μέχρι και σήμερα αποσκοπεί στην καλλιτεχνική και τεχνική κατάρτιση ανθρώπων του κινηματογράφου περισσότερο παρά στην εκπαίδευση θεωρητικών. Οι μέθοδοι διδασκαλίας βρίσκονται σε αντιστοιχία με τα σύγχρονα διεθνή δεδομένα του καλλιτεχνικού πεδίου. Η επιτροπή δεν μπόρεσε ούτε να παρακολουθήσει μαθήματα ούτε καν να συνομιλήσει με φοιτητές του Τμήματος. Ωστόσο, ενημερωθήκαμε για τον υπάρχοντα τεχνικό εξοπλισμό και διαπιστώσαμε ότι δεν τηρείται η ελάχιστη αναλογία μηχανημάτων και φοιτητών (1:3), ιδιαίτερα στους κρίσιμους τομείς της εικόνας και του ήχου. Η επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι υπό την παρούσα οικονομική κρίση μια τέτοια αναλογία είναι ανέφικτη, εντούτοις συνιστά ένθερμα να βελτιωθούν στοιχειωδώς οι συνθήκες, γιατί ο Τμήμα έχει άμεση ανάγκη τεχνολογικής υποστήριξης. Υπενθυμίζουμε ότι από τα τέσσερα τμήματα της Σχολής καλών Τεχνών, το Τμήμα Κινηματογράφου έχει τις υψηλότερες απαιτήσεις, από τη φύση του αντικειμένου και μόνον (μηχανές λήψης, φακοί, φωτιστικά σώματα, συστήματα υποστήριξης της κίνησης, συστήματα επεξεργασίας εικόνας και ήχου, ηχοληπτικά και μουσικά μέσα).

Η αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων ($v + 2$) είναι 1:30,6. Με δεδομένες τις ιδιαίτερες ανάγκες ενός τμήματος κινηματογράφου η αναλογία αυτή κρίνεται ως ιδιαίτερα δυσμενής για διδάσκοντες και διδασκόμενους.

Σχετικά με την αξιολόγηση των φοιτητών, η επιτροπή διατύπωσε συγκεκριμένες προτάσεις που θα εξεταστούν σοβαρά από το Τμήμα.

IMPLEMENTATION

Please comment on:

- Quality of teaching procedures
- Quality and adequacy of teaching materials and resources.
- Quality of course material. Is it brought up to date?
- Linking of research with teaching
- Mobility of academic staff and students
- Evaluation by the students of (a) the teaching and (b) the course content and study material/resources

Η αδυναμία συνομιλίας της Επιτροπής με τους φοιτητές δεν επιτρέπει την εξαγωγή στέρεων συμπερασμάτων για την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου. Η Επιτροπή δεν μπόρεσε να επισκεφθεί τους χώρους διδασκαλίας ώστε να ελέγξει την επάρκεια των υλικών και των υποδομών λόγω της κατάληψης.

Οι διεθνείς συμβάσεις ενθαρρύνουν την κινητικότητα των φοιτητών και των διδασκόντων εντός του προγράμματος Erasmus (27 υπότροφοι μέχρι το 2010-2013).

Η σύνδεση μεταξύ καλλιτεχνικού πειραματισμού και εκπαιδευτικού έργου κρίνεται ικανοποιητική. Το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα δείχνει ότι το προσωπικό έργο των διδασκόντων μετασχηματίζεται σε μεγάλο βαθμό σε διδακτικό και δημιουργεί κλίμα πρωτοποριακής αναζήτησης μεταξύ των φοιτητών και των αποφοίτων, σε αντιστοιχία με τους προγραμματικούς στόχους του Τμήματος.

RESULTS

Please comment on:

- Efficacy of teaching.
- Discrepancies in the success/failure percentage between courses and how they are justified.
- Differences between students in (a) the time to graduation, and (b) final degree grades.
- Whether the Department understands the reasons of such positive or negative results?

Το 70% των αποφοιτησάντων κατά το τελευταίο ακαδημαϊκό έτος πήρε πτυχίο με βαθμό μεταξύ 7 και 8,4 (Λίαν Καλώς). Το 30% των φοιτητών πήρε πτυχίο με βαθμό 8,5-10 (Αριστα). Κανείς δεν είχε μικρότερο του 7 βαθμό.

Με βάση τα παραπάνω ποσοτικά δεδομένα, το μαθησιακό αποτέλεσμα κρίνεται επαρκές παρ' ότι η βαθμολόγησή του φαίνεται ανεπαρκώς κατανοημένη.

IMPROVEMENT

- Does the Department propose methods and ways for improvement?
- What initiatives does it take in this direction?

Το Τμήμα κατανοεί το βάρος του προγράμματος σε σχέση με τον αυξανόμενο αριθμό εισακτέων (83 το 2012-2013). Προτείνει τη συγκράτηση ή και τη μείωση αυτού του αριθμού. Μετά από συζήτηση με την Επιτροπή, η πλειονότητα των μελών του Τμήματος εγκατέλειψε την ιδέα να ζητηθεί η εισαγωγή ειδικού μαθήματος στις εισαγωγικές εξετάσεις, παρότι το ζήτημα παραμένει ανοικτό, τόσο ως προς τις εκπαιδευτικές όσο και ως προς τις πρακτικές παραμέτρους του.

C. Research

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

APPROACH

- What is the Department's policy and main objective in research?
- Has the Department set internal standards for assessing research?

Το Τμήμα φιλοδοξεί να αναλάβει ενεργό ρόλο στην έρευνα, την καταγραφή και τη δημιουργική αξιοποίηση των θεμελιακών αλλαγών που συντελούνται διεθνώς στον οπτικοακουστικό τομέα, σε τεχνολογικό, οικονομικό, νομικό, κοινωνικό και αισθητικό επίπεδο. Φιλοδοξεί να αναλάβει δράσεις σε 3 τομείς: έρευνα στη θεωρία, δημιουργία κινηματογραφικών έργων και διερεύνηση της οικονομικής πτυχής της κινηματογραφικής δραστηριότητας.

Μολονότι νέο και χωρίς αυτονομία, το τμήμα Κινηματογράφου έχει αυτόνομους ερευνητικούς στόχους. Ιδιαίτερα σε ορισμένες κατευθύνσεις του, αυτοί οι στόχοι είναι συγκεκριμένοι και υπηρετούνται με συνέπεια. Τα μέλη ΔΕΠ που εργάζονται στον τομέα της θεωρίας, για παράδειγμα, παράγουν ερευνητικό έργο με ξεκάθαρη εξέλιξη, έχουν συνάφεια ερευνητικών ενδιαφερόντων, και διαφαίνεται η δυνατότητα να δημιουργηθούν περισσότεροι και δυναμικότεροι πυρήνες ερευνητικής συνεργασίας. Η επιτροπή θεωρεί ότι θα μπορούσε στο μέλλον να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στον τομέα των ερευνητικών συνεργασιών εντός του τμήματος, στη διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων, και στον τρόπο που η ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ παρουσιάζεται, ως σύνολο, προς τα έξω. Είναι απαραίτητη γι' αυτό μεγαλύτερη και πιο στοχευμένη στήριξη από το κεντρικό πανεπιστήμιο, καθώς και ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών από το ίδιο το Τμήμα. Συζητήθηκε, μεταξύ άλλων, η δημιουργία ερευνητικών πυρήνων (clusters) που να προωθούν (αλλά και να παρουσιάζουν) τη συνεργασία των μελών του τμήματος σε συγκεκριμένα πεδία: μια ιδέα θα ήταν, αυτοί οι ερευνητικοί πυρήνες να οργανώσουν ο καθένας από μία ερευνητική συνάντηση/ημερίδα στα επόμενα 2 χρόνια. Αυτό θα έδινε συνοχή στους πυρήνες και την αναγκαία δημόσια εικόνα για την πολύ σπουδαία ερευνητική δουλειά που ήδη γίνεται στο τμήμα. Θα διαμόρφωνε επίσης σαφείς όρους για την αποτίμηση από την ακαδημαϊκή κοινότητα του παραγόμενου ερευνητικού έργου. Κατά την συζήτηση μεταξύ μελών του Τμήματος που πραγματοποιήθηκε μετά την αποχώρηση της επιτροπής από την πρώτη κοινή μας συνεδρίαση διατυπώθηκαν προτάσεις με προοπτική να αυξηθούν οι ερευνητικές συνεργασίες με διεπιστημονικό προσανατολισμό και να αξιοποιηθούν αποτελεσματικότερα οι υπάρχοντες ερευνητικοί πυρήνες του Τμήματος:

- Πολιτική, Κινηματογράφος, Τηλεόραση (Κακλαμανίδου, Θανούλη, Αδάμου, Καρακάσης).
- Πολιτική & Ανθρώπινα Δικαιώματα (Κακλαμανίδου / University of East London).
- Ιστορία & Κινηματογράφος (Θανούλη, ομάδα υποψήφιων διδασκόντων του Τμήματος).
- Μετάφραση/υποτιτλισμός/dubbing (Αδάμου, Καρακάσης / University of Reading).
- Κινηματογράφος & Παιδαγωγική (Πανταζής/Κολαξίζης).
- Κινηματογράφος & Εικαστικές Τέχνες (Κολαξίζης, Δαγκλίδης, Καρακάσης /Τμήμα Εικαστικών Α.Π.Θ.), συζήτηση για δημιουργία μεταπτυχιακού προγράμματος με το Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας του Ιονίου

Πανεπιστημίου όπως και με την Α.Σ.Κ.Τ. στην Αθήνα (Αγγελίδη).

- Ήχος & Μουσική Κινηματογράφου (Γούσιος, Τμήματα Βιολογίας & Αρχιτεκτόνων Α.Π.Θ.). Υφίσταται ήδη συνεργασία με το Ensemble Meeting of Music Academies (e.m.m.a soundtrack), τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών και την Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου (Αγγελίδη, Γούσιος)
- Υποκριτική (Αδάμου, Χούρσογλου).
- Κινηματογράφος & Ψυχανάλυση (Αγγελίδη).
- Κινηματογράφος & Καλλιτεχνική φωτογραφία (Κατσάγγελος-Θεοδωρόπουλος, συνεργασία με το τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της ΣΚΤ).

Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι, ακόμα και σήμερα, παρά τις αντιξοότητες και τις διοικητικές δυσκολίες, το Τμήμα έχει εσωτερικές διαδικασίες οργάνωσης και αξιολόγησης της ερευνητικής διαδικασίας – απλώς αυτές πρέπει να γίνουν πιο συγκεκριμένες και να στηριχθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνουν επίσης και αναγνώσιμες από το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας και ευρύτερα από την κοινωνία.

IMPLEMENTATION

- How does the Department promote and support research?
- Quality and adequacy of research infrastructure and support.
- Scientific publications.
- Research projects.
- Research collaborations.

Η παρουσία πολλών μελών ΔΕΠ σε διεθνή φόρουμ είναι σίγουρα εντυπωσιακή: κινητικότητα, συνεχής παρουσία σε διεθνή συνέδρια, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, μονογραφίες δημοσιευμένες σε έγκριτους διεθνείς εκδοτικούς οίκους, καλλιτεχνικό έργο με σημαντική επιρροή, σχέδια και στόχοι για περαιτέρω ερευνητικές δράσεις και μελέτες για νέα ερευνητικά προγράμματα. Η καλλιτεχνική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ των πρακτικών κατευθύνσεων δείχνει επίσης διαρκή αναστοχασμό και διάλογο με τις διεθνείς εξελίξεις – κάτι που πιστοποιείται από την αναγνώριση αυτού του έργου.

Η ερευνητική δραστηριότητα για τον κινηματογράφο επεκτείνεται αυτή τη στιγμή διεθνώς με ιλλιγιώδεις ρυθμούς. Τα μέλη του τμήματος το γνωρίζουν αυτό, βρίσκονται σε διάλογο με συναδέλφους πανεπιστημίων του εξωτερικού και με σημαντικούς διεθνείς οργανισμούς, και έχουν σκεφθεί τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να συμμετάσχουν σε αυτό το διεθνές γίγνεσθαι.

RESULTS

- How successfully were the Department's research objectives implemented?
- Scientific publications.
- Research projects.
- Research collaborations.
- Efficacy of research work. Applied results. Patents etc.
- Is the Department's research acknowledged and visible outside the

Department? Rewards and awards.

Με δεδομένες τις συνθήκες, η δραστηριότητα των μελών του Τμήματος σ' αυτήν την κατηγορία είναι ιδιαίτερα αξιόλογη και θα παρουσιάσει ακόμα καλύτερα αποτελέσματα αν δοθούν οι αναγκαίες κατευθύνσεις και η στήριξη με συγκεκριμένους πόρους από το κεντρικό πανεπιστήμιο.

Μέλη του Τμήματος ήδη συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα, πολλά εκ των οποίων σχεδιασμένα εντός του Τμήματος, ενώ υπάρχουν ήδη ώριμα σχέδια για μελλοντικές αιτήσεις.

Έχει ενδιαφέρον ότι η ερευνητική δραστηριότητα των μελών του Τμήματος παρουσιάζει μια εντυπωσιακή αύξηση από το 2011. Είναι προφανές ότι, όσο οι δομές του Τμήματος εξελίσσονται και αποκρυσταλλώνονται και εφόσον το κεντρικό πανεπιστήμιο αντιμετωπίζει με σοβαρότητα τον συμβουλευτικό και υποστηρικτικό του ρόλο σ' αυτόν τον τομέα, οι δυνατότητες των μελών του Τμήματος αναδεικνύονται. Η ερευνητική δυναμική που έχει αυτό το Τμήμα είναι προφανής για την Επιτροπή. Το επίπεδο του ερευνητικού και καλλιτεχνικού έργου που έχει παραχθεί είναι σίγουρα αντάξιο αντιστοίχων τμημάτων του εξωτερικού. Οι ερευνητικές συνεργασίες με το εξωτερικό έχουν αρχίσει και κάποια πρώτα ερευνητικά κονδύλια έχουν ήδη έρθει προς το Τμήμα. Όμως όλη αυτή η δραστηριότητα πρέπει τώρα να εξελιχθεί έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η αναγνωρισιμότητα, η ορατότητα και η συνέχειά της.

IMPROVEMENT

- Improvements in research proposed by the Department, if necessary.
- Initiatives in this direction undertaken by the Department .

Η επιτροπή θεωρεί ότι σε αυτήν τη φάση οι κεντρικές υπηρεσίες του πανεπιστημίου θα πρέπει να στηρίξουν με περισσότερα «αρχικά κονδύλια» (seed funding) την περαιτέρω ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος, αλλά και την οργάνωση της παρουσίασης και της καλύτερης ανακοίνωσής του. Τα μέλη του τμήματος, από την πλευρά τους, θα πρέπει να συγκροτήσουν ομάδες περαιτέρω οργάνωσης και διαχείρισης των ερευνητικών τους προτεραιοτήτων και στόχων, αλλά και να προωθήσουν ακόμα περισσότερο την μεταξύ τους συνεργασία σε αυτόν τον τομέα. Κινήσεις προς αυτόν τον τομέα έχουν γίνει (αρκετά μέλη έχουν αναζητήσει «αρχικά κονδύλια», και έχουν προχωρήσει ερευνητικά πλάνα με βάση αυτά, ενώ ήδη υπάρχουν δείγματα συγκρότησης ερευνητικών πυρήνων και ερευνητικής συνεργασίας).

Θεωρούμε ότι η διοργάνωση ενός ερευνητικού σεμιναρίου όπου θα παρουσιάζεται η ερευνητική εργασία μελών του τμήματος ή προσκεκλημένων ομιλητών είναι απαραίτητη και το κεντρικό πανεπιστήμιο πρέπει να την στηρίζει άμεσα. Το σεμινάριο θα μπορούσε να διοργανώνεται μία ή δυο φορές το μήνα, και οι παρουσιάσεις/συζητήσεις με άξονα αυτό να γίνονται ευκαιρίες συνάντησης, ερευνητικών ανταλλαγών και περαιτέρω σύνδεσης, για ολόκληρο το τμήμα. Πιστεύουμε, επίσης, ότι το τμήμα πρέπει να στηριχθεί ώστε να διοργανώσει ή συνδιοργανώσει κάποια στοχευμένα μικρά συνέδρια τα επόμενα 3-4 χρόνια. Η διοργάνωση των συνεδρίων αυτών (εν ανάγκη και με μικρά κονδύλια) θα πρέπει να έχει στόχο, εκτός των άλλων, την ανάδειξη της δουλειάς που γίνεται στο τμήμα, και την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημόσια παρουσίαση του αντικειμένου του κινηματογράφου ως επιστημονικού και καλλιτεχνικού πεδίου. Είναι ευκαταίο, ως εκ τούτου, να γίνουν αυτές οι διοργανώσεις σε κεντρικούς χώρους της πόλης, και σε

χρονικές στιγμές που θα υποστηρίξουν την ευρύτερη δυνατή δημόσια παρουσία (πχ. Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης – η συνεργασία με το οποίο, και σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να επεκταθεί).

Στο ίδιο πνεύμα, θα μπορούσαν να διοργανωθούν κάποιες κεντρικές εκδηλώσεις/ομιλίες, σημαντικών παραγόντων του κινηματογράφου, με διοργάνωση και ευθύνη του τμήματος, σε κεντρικό χώρο της πόλης. Είναι, προφανώς, αναγκαία η στήριξη των κεντρικών υπηρεσιών του πανεπιστημίου, για να πραγματοποιηθεί αυτός ο στόχος.

D. All Other Services

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

APPROACH

- How does the Department view the various services provided to the members of the academic community (teaching staff, students).
- Does the Department have a policy to simplify administrative procedures? Are most procedures processed electronically?
- Does the Department have a policy to increase student presence on Campus?

Οι βασικές υπηρεσίες που παρέχονται στους χώρους που χρησιμοποιεί το Τμήμα δεν είναι επαρκείς, σύμφωνα με τις περιγραφές των συναδέλφων. Δεν υπάρχουν γραφεία για τους διδάσκοντες, δεν υπάρχουν ηλεκτρονικοί υπολογιστές και δεν υπάρχουν ούτε καν τηλέφωνα! Οι δύο συσκευές του κτιρίου βρίσκονται μία στη Βιβλιοθήκη, που σπάνια είναι ανοικτή, και μία στο θυρωρείο. Οι συνάδελφοι χρησιμοποιούν τα κινητά τους τηλέφωνα για τις επαγγελματικές τους ανάγκες εντός του Τμήματος. Επιπλέον, δεν υπάρχει κατάλληλα διαμορφωμένο κινηματογραφικό πλατώ ούτε γραφείο παραγωγής. Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος είναι ανεπαρκής για πανεπιστημιακό τμήμα. Έχουν αγοραστεί μόλις 5000 βιβλία στα δέκα χρόνια ύπαρξής της και η μοναδική βιβλιοθηκονόμος απασχολείται με συμβάσεις περιορισμένου χρόνου που δεν επιτρέπουν την τακτική και ομαλή της λειτουργία, παρόλο που η επέκταση και συνεχής ενημέρωση της βιβλιοθήκης και της βιντεοθήκης είναι σαφής προτεραιότητα του συνόλου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

IMPLEMENTATION

- Organization and infrastructure of the Department's administration (e.g. secretariat of the Department).
- Form and function of academic services and infrastructure for students (e.g. library, PCs and free internet access, student counseling, athletic- cultural activity etc.).

Παρά τις περικοπές, η επιτροπή θεωρεί ότι γραμματειακή υποστήριξη του Τμήματος είναι οριακά επαρκής, υπό δύο προϋποθέσεις. Αφ' ενός, θα πρέπει τα στελέχη της Γραμματείας που έχουν απομείνει μετά τα μέτρα κινητικότητας να απασχολούνται αποκλειστικά με το Τμήμα και να μην περισπάται η προσοχή τους από αρμοδιότητες που ανήκουν στη Γραμματεία της Κοσμητείας της ΑΣΚ, που έχει αποστελεχωθεί πλήρως. Η γεωγραφική εγγύτητα της Γραμματείας του Τμήματος με την Κοσμητεία δεν πρέπει να αποβαίνει εις βάρος του Τμήματος. Αφ' ετέρου, η επιτροπή πρότεινε να καταργηθεί η παρωχημένη και χρονοβόρος διαδικασία της εγγραφής για την έναρξη της ερευνητικής και της πτυχιακής εργασίας.

RESULTS

- Are administrative and other services adequate and functional?
- How does the Department view the particular results.

Το Τμήμα δεν είναι ικανοποιημένο από τις παρεχόμενες υπηρεσίες, λόγω της ανεπάρκειας προσωπικού. Ευελπιστεί ότι τα διοικητικά κενά θα καλυφθούν, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται σε αυτή την ευχή.

IMPROVEMENTS

- Has the Department identified ways and methods to improve the services provided?
- Initiatives undertaken in this direction.

Το Τμήμα αναζητά τρόπους βελτίωσης και εξορθολογισμού.

Collaboration with social, cultural and production organizations

Please, comment on quality, originality and significance of the Department's initiatives.

- Το τμήμα έχει αναπτύξει αρκετές στρατηγικές σύνδεσης με κοινωνικούς φορείς και θεσμούς (φεστιβάλ, τμήματα παραγωγής, ενώσεις καλλιτεχνών). Παραθέτουμε ενδεικτικά τα παρακάτω:
  - Το 2006 το Τμήμα οργάνωσε διημερίδα με θέμα: «Κινηματογραφικές σπουδές. Τέχνη - Επιστήμη - Επάγγελμα».
  - Το 2007 δύο μέλη του Τμήματος, η Χρ. Αδάμου και ο Π. Χούρσογλου συμμετείχαν στο 3ο Κινηματογραφικό Συνέδριο που οργάνωσε η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών στο Μέγαρο Μουσικής στην Αθήνα.
  - Το 2007, το Τμήμα μαζί με το Τμήμα Θεάτρου συνδιοργάνωσαν διεθνές συνέδριο με θέμα: «Ο ηθοποιός ανάμεσα στη σκηνή και στην οθόνη», στο Τελλόγλειο Ίδρυμα στη Θεσσαλονίκη. Μίλησαν σε αυτό η Χρ. Αδάμου και ο Π. Χούρσογλου. Η Χρ. Αδάμου ήταν, από τους οργανωτές.
  - Το 2007-08 το Τμήμα προσκάλεσε δύο ειδικούς σε θέματα Κινηματογραφικής Εκπαίδευσης, μία εκπρόσωπο του National Film & Television Film και έναν εκπρόσωπο της σχολής του Βελιγραδίου.
  - Το 2009 ο Π. Χούρσογλου, στα πλαίσια του 50ου Διεθνούς Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, σε στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Ο κινηματογράφος σήμερα», παρουσίασε το Τμήμα Κινηματογράφου του Α.Π.Θ.
  - Το 2010 στο διεθνές συνέδριο της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου «Cinema Speaking... The Importance of Audiovisual Education» μίλησαν η Α. Αγγελίδη, η Μπ. Κακλαμανίδου και ο Π. Χούρσογλου. Στην επιστημονική και στη διοργανωτική επιτροπή του συνεδρίου μετείχε η Αντ. Αγγελίδη.
  - Το 2012, συνεργασία του Τμήματος Κινηματογράφου Α.Π.Θ. και της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου με το Ensemble Meeting of Music Academies (e.m.m.a SOUNDTRACK). Μια ολόκληρη τάξη της Αντ. Αγγελίδη, και σε συνεργασία με το Χρ. Γούσιο, διεξήγαγαν για ένα εξάμηνο «Πείραμα για το Ηχητικό Σύμπαν της Κινηματογραφικής Ετερογένειας».
  - Το 2012 στο Φεστιβάλ Δράμας το Τμήμα συμμετείχε με 17 ταινίες. Μάλιστα, όπως κάθε χρόνο, το φεστιβάλ παρουσίασε 2 κινηματογραφικές σχολές. Τη χρονιά αυτή τη σχολή του Βουκουρεστίου και το Τμήμα Κινηματογράφου.
  - Το 2013 συνδιοργάνωσε με το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Πελοποννήσου, το «1ο Πανελλήνιο Κινηματογραφικό

Συμπόσιο CINE συν Ναύπλιο».

- Το 2013 η Αντ. Αγγελίδη παρουσίασε εργασίες των φοιτητών του Τμήματος στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης.
- Επί 3 έτη 2004-2007, ο Παντελής Βούλγαρης οργάνωνε τις «Νυχτερίδες», κινηματογραφικές βραδιές, ανοιχτές στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Κάθε φορά ένας επαγγελματίας του κινηματογράφου ήταν προσκεκλημένος και εξηγούσε τη δουλειά του.
- 2 χρονιές: 2011-2012 και 2012-2013, παρουσιάστηκαν από τους φοιτητές οι σημαντικότερες ταινίες του Τμήματος. Οι προβολές κάθε χρονιά γίνονταν μία στη Θεσσαλονίκη (το Φεστιβάλ Κινηματογράφου παραχωρούσε τον κινηματογράφο «Ολύμπιον») και μια στην Αθήνα (σε συνδιοργάνωση με την Ταινιοθήκη της Ελλάδας) και ήταν ανοιχτές στο κοινό.
- Τη χρονιά 2011 διενεμήθησαν 7 πτυχιακές ταινίες του Τμήματος στα μέλη της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου (ΕΑΚ).
- Μέλη του Τμήματος δίνουν διαλέξεις στο «Ανοιχτό Πανεπιστήμιο» στη Θεσσαλονίκη.
- Μέλη του Τμήματος δίνουν διαλέξεις ή παρουσιάζουν τη δουλειά τους σε διάφορες εκδηλώσεις - συνέδρια - φεστιβάλ
- Το Τμήμα επίσης είχε συνδιοργανώσει για 3 χρόνια το φεστιβάλ ταινιών κινηματογραφικών σχολών με τίτλο «Crashfest».

Συχνά μέλη του Τμήματος παρουσιάζουν τα κινηματογραφικά επαγγέλματα σε σχολεία, ή σχολεία επισκέπτονται το Τμήμα για να πληροφορηθούν και να δουν στην πράξη τις σπουδές σε αυτά.

Αυτή η κατεύθυνση πρέπει να υποστηριχθεί και να ενταθεί. Πρέπει, για παράδειγμα, να ανανεωθεί και να οργανωθεί η συνεργασία με το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, και εδώ η ευθύνη και του Φεστιβάλ είναι πολύ μεγάλη. Πρέπει επίσης να ενταθεί η συνεργασία με φορείς της πόλης, έτσι ώστε να στηριχθούν υπάρχουσες (ή να οργανωθούν νέες) κινηματογραφικές λέσχες, δημόσιες παρουσιάσεις ταινιών με συζήτηση, και εκθέσεις υλικού που να προσκαλούν την πόλη να ανοίξει διάλογο με το τμήμα, αλλά θα έχουν στόχο επίσης να δείξουν στο κοινό της πόλης και στην δυνητική κοινότητα των ομοτέχνων την ιδιαιτερότητα, την ετοιμότητα, τον αναστοχασμό και τη διαρκή ενημέρωση του Τμήματος.

E. Strategic Planning, Perspectives for Improvement and Dealing with Potential Inhibiting Factors

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

Please, comment on the Department's:

- Potential inhibiting factors at State, Institutional and Departmental level, and proposals on ways to overcome them.
- Short-, medium- and long-term goals.
- Plan and actions for improvement by the Department/Academic Unit
- Long-term actions proposed by the Department.

Το τμήμα αντιμετωπίζει σημαντικές δυσκολίες, εξαιτίας της έλλειψης υλικοτεχνικών υποδομών, της έλλειψης διοικητικής αυτοτέλειας, και της αργοπορίας/αδυναμίας της

κεντρικής διοίκησης να αντεπεξέλθει σε συγκεκριμένες ανάγκες και αιτήματα. Οι δυσκολίες αυτές οφείλονται σε δύο παράγοντες. Αφενός στο καθεστώς της διαθεσιμότητας-κινητικότητας των διοικητικών υπαλλήλων του πανεπιστημίου, που έπληξε κυρίως τις υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, με τις αναμενόμενες συνέπειες, και αφετέρου στη δραματική μείωση εκ μέρους της Πολιτείας του τακτικού προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου. Θα θέλαμε επίσης να επισημάνουμε ότι ο αλγόριθμος βάσει του οποίου χρηματοδοτείται το Τμήμα Κινηματογράφου από το Πανεστήμιο είναι εξαιρετικά δυσμενής σε σχέση με τις ανάγκες του και σε σχέση με άλλα Τμήματα του Α.Π.Θ. Επιπλέον, με σχετικό νόμο του Σεπτεμβρίου 2013, που ισχύει σε όσα Τμήματα Α.Ε.Ι. δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις περί αυτοδυναμίας, καταργήθηκε η Γενική Συνέλευση, κυρίαρχο όργανο σε ό, τι αφορά τη λειτουργία και τις αποφάσεις του Τμήματος, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι καθηγητές και οι λέκτορες καθώς και εκπρόσωποι των φοιτητών. Τις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, έως ότου να ανακτήσει το δικαίωμα αυτοδύναμης λειτουργίας, ασκεί η Κοσμητεία, τις δε σχετικές πράξεις υλοποίησης αποφάσεων υπογράφει ο Πρύτανης μετά από έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας. Εκτίμηση της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης και των μελών ΔΕΠ του Τμήματος είναι ότι η κατάργηση της Γενικής Συνέλευσης περιτέλλει τη δημοκρατική λειτουργία, αφού κυρίαρχο όργανο λήψης αποφάσεων δεν είναι πλέον το Τμήμα αλλά η Κοσμητεία όπου συμμετέχει μόνον ο Πρόεδρος ή ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος, είναι αντιπαραγωγική και αυξάνει το λειτουργικό κόστος της διοίκησης λόγω της επιδείνωσης της γραφειοκρατίας (βλ. και Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης 2012-13, “2.4. Διοίκηση του Τμήματος κατά το 2012-2013”, σελ. 4).

Τα θέματα αυτά έθεσαν, με τρόπο θεωρούμε ουσιαστικό, και οι φοιτητές, με τα κείμενά τους που έφτασαν ως την επιτροπή αξιολόγησης. Είναι σαφές ότι δεν γίνεται να κριθούν οι βραχυπρόθεσμοι, μεσοπρόθεσμοι ή μακροπρόθεσμοι στόχοι οποιουδήποτε τμήματος, εφόσον δεν είναι διασφαλισμένοι οι βασικοί όροι για να ανταπεξέλθει σε αυτούς τους στόχους.

Το Τμήμα έχει θέσει προτεραιότητες, και στη διαδικασία της αξιολόγησης ήταν εμφανές ότι η ζύμωση αυτή είναι διαρκής και ότι το feedback της επιτροπής ελήφθη σοβαρά υπ’ όψη και αντιμετωπίστηκε, ακόμα και κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, με εξαιρετικά δημιουργικό τρόπο.

Οι βραχυπρόθεσμοι στρατηγικοί στόχοι του Τμήματος δεν μπορούν παρά να έχουν ως προτεραιότητα την κάλυψη των ελλείψεων στις υλικοτεχνικές υποδομές και σε προσωπικό. Ταυτόχρονα, σε αυτούς τους στόχους θα ήταν καλό να προστεθούν και κάποιοι βραχυπρόθεσμοι στόχοι παρουσίασης της δουλειάς που γίνεται στο Τμήμα, οργάνωσης και δημοσιοποίησης της φιλοσοφίας λειτουργίας του (mission statement) και της ιδιαιτερότητάς του, και περαιτέρω σύνδεσης του Τμήματος με την κοινωνία και οργάνωσης της ερευνητικής δραστηριότητας.

Οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την μεγαλύτερη σύνδεση με άλλα τμήματα της Σχολής Καλών Τεχνών αλλά και του Πανεπιστημίου, την διοργάνωση ανοιχτών σεμιναρίων και ημερίδων ή συνεδρίων, τη δημιουργία στενότερων σχέσεων με τον χώρο της κινηματογραφικής παραγωγής, των πολιτισμικών θεσμών και των κινηματογραφικών ομάδων.

Οι μακροπρόθεσμοι στόχοι είναι σαφείς και διατυπώνονται σαφώς στα σχετικά κείμενα του Τμήματος. Στόχος είναι να διαπλαστούν άνθρωποι του κινηματογράφου, όλων των κατευθύνσεων, καλλιτέχνες και θεωρητικοί, με στέρεα γνώση για το αντικείμενο στο σύνολό του, και με βαθιά ενημέρωση για την επιστήμη και την τέχνη του κινηματογράφου.

Γενικά, όπως συζητήθηκε και κατά τη διάρκεια της εξωτερικής αξιολόγησης, ο στόχος του Τμήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές σε μια περιπέτεια γνώσης σε σχέση με τον κινηματογράφο. Σε αντίθεση όμως με άλλους χώρους όπου διδάσκεται το αντικείμενο του κινηματογράφου, η ιδιαιτερότητα του Τμήματος του ΑΠΘ είναι ότι πρέπει να επιμένει στους αναλυτικούς όρους με τους οποίους διεξάγεται η έρευνα, η μελέτη και η πράξη του κινηματογράφου, να επενδύει στη ριζοσπαστική σκέψη, να αναθεωρεί συνεχώς τη μεθολογία του με τρόπο αναστοχαστικό, και να λαμβάνει σοβαρά υπ' όψιν το ρόλο του εντός της καλλιτεχνικής και ακαδημαϊκής κοινότητας και εντός της κοινωνίας.

F. Final Conclusions and recommendations of the EEC

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

Conclusions and recommendations of the EEC on:

- the development of the Department to this date and its present situation, including explicit comments on good practices and weaknesses identified through the External Evaluation process and recommendations for improvement
- the Department's readiness and capability to change/improve
- the Department's quality assurance.

Η επιτροπή αξιολογεί το παρεχόμενο έργο ως σύμφωνο με τους καλλιτεχνικούς στόχους παρά τις αντίξοες συνθήκες. Μέλη του προσωπικού συνομιλούν μέσα από την καλλιτεχνική τους παραγωγή με τα ρεύματα της παγκόσμιας πρωτοπορίας. Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπ' όψιν τα αιτήματα του Τμήματος διατυπώνει τις προτάσεις της ως εξής:

- Κάλυψη, με τοποθέτηση βιβλιοθηκονόμου, ενός αξιοπρεπούς ωραρίου λειτουργίας της βιβλιοθήκης
- Τοποθέτηση τεχνικού για τη συντήρηση και αποκατάσταση του εξοπλισμού (ΕΤΕΠ). Είναι παράλογο μηχανήματα μεγάλης αξίας να μην έχουν επαρκή διαχείριση.
- Τοποθέτηση επιπλέον διδασκόντων σε ζωτικούς τομείς για το πρόγραμμα σπουδών. Ωστόσο, η Επιτροπή πληροφορήθηκε με κατάπληξη, μετά το τέλος κοινών της συνεδριάσεων με το Τμήμα, ότι θέση μόνιμου συναδέλφου που προκηρύχθηκε το 2011 εν μέσω της οικονομικής κρίσης κηρύχθηκε άγονη. Η πρόσληψη ενός μέλους ΔΕΠ θα μπορούσε να αξιοποιηθεί (και) για τη οργάνωση μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.
- Μείωση του αριθμού των εισακτέων.
- Ενίσχυση της τεχνολογικής υποστήριξης του Τμήματος. Υπενθυμίζουμε και πάλι ότι από τα τέσσερα τμήματα της Σχολής καλών Τεχνών το Τμήμα Κινηματογράφου έχει τις υψηλότερες απαιτήσεις, από τη φύση του αντικειμένου και μόνον (μηχανές λήψης, φακοί, φωτιστικά σώματα, συστήματα υποστήριξης της κίνησης, συστήματα επεξεργασίας εικόνας και ήχου, ηχοληπτικά και μουσικά μέσα). Προτείνουμε λοιπόν τη θέσπιση τακτικής οικονομικής ενίσχυσης για προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού με αυξημένο συντελεστή, καθώς στην περίπτωση του κινηματογράφου οι απαιτήσεις είναι – ευνόητα – μεγαλύτερες σε σχέση με άλλες τέχνες και οι τεχνολογικές αλλαγές συνεχείς. Επίσης, επιβάλλεται τακτικότητα και μακροπρόθεσμη δέσμευση (π.χ. πενταετής) σχετικά με την τεχνική ενίσχυση, προκειμένου να αναπτύσσεται μία ορθολογική στρατηγική στις προμήθειες και να αξιοποιούνται καλύτερα τα διαθέσιμα κονδύλια.
- Ενίσχυση της συμβολής της Επιτροπής Ερευνών του Α.Π.Θ. στο ερευνητικό έργο του Τμήματος (εντοπισμός και αποστολή κατάλληλων προκηρύξεων, διαθεσιμότητα οικονομικών πόρων, κ.λπ.).
- Εξεύρεση κοινής στέγης για ολόκληρη την Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ, σε κτίριο του κεντρικού campus ή στη Θέρμη. Η πολυδιάσπαση της Σχολής οδηγεί σε τεράστιες σπατάλες χρόνου και χρήματος για το πανεπιστήμιο

(πολλαπλές βιβλιοθήκες, συχνά με επικαλύψεις, σύστημα πληροφορικής ελλιπές και ασύμβατο ανάμεσα στα τμήματα, πολλαπλές αγορές υλικών που θα μπορούσαν να τύχουν κοινής διαχείρισης). Η κοινή στέγαση είναι απαραίτητο βήμα εξορθολογισμού.

Μέσα από τη ζύμωση των δύο ημερών της εξωτερικής αξιολόγησης, το Τμήμα φάνηκε να πείθεται για την αναγκαιότητα να συνδυαστεί η καλλιτεχνική μοναδικότητα του Τμήματος με τις ιδιαίτερες διανοητικές και μεθοδολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τη ένταξη της κινηματογραφικής εκπαίδευσης εντός του πανεπιστημίου. Η πρόκληση αυτή ας ιδωθεί ως ευκαιρία δημιουργικότητας.

The Members of the Committee

Name and Surname	Signature
1. _____	
2. _____	
3. _____	
4. _____	
5. _____	